

Технологія вирощування ромашки лікарської в умовах регіону достатньо не відпрацьована, тому необхідно вивчати нові агротехнічні питання та способи сівби, норми висіву відповідно до адаптивних сортів культури.

УДК 633.11:631.811(477.7)

Панфілова А. В.^{1*}

Миколаївський національний аграрний університет, вул. Георгія Гонгадзе, 9, м. Миколаїв, 54020, Україна

e-mail: panfilovaantonina@ukr.net

ВПЛИВ ОПТИМІЗАЦІЇ ЖИВЛЕННЯ НА ВРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Виробництво зерна було і залишається провідною галуззю сільсько-го господарства України. Необхідно визнати, що на сьогодні технологічне відставання зерновиробництва України, порівняно з розвину-тими країнами світу, ще залишається значним. На даний час, одним з найефективніших та швидкодіючих факторів підвищення врожайнос-ті пшениці озимої є оптимізація живлення рослин та добір сорту.

Метою наших досліджень було удосконалення живлення пшениці озимої сортів 'Кольчуга' та 'Заможність' шляхом застосування позако-реневого підживлення рослин сучасними препаратами в основні пері-оди вегетації – на початку відновлення весняної вегетації та на почат-ку виходу рослин пшениці озимої у трубку по фоні внесення помірної дози мінерального добрива ($N_{30}P_{30}$) до сівби.

Дослідження проводили на чорноземі південному в навчально-на-уково-практичному центрі Миколаївського НАУ впродовж 2011 – 2016 рр. Вміст гумусу в шарі 0 – 30 см становить 3,3%. Рухомих форм елементів живлення в орному шарі ґрунту в середньому містилося: нітратів (за Грандваль Ляжу) – 18, рухомого фосфору (за Мачигінім) – 49, обмінного калію (на полумєневому фотометрі) – 295 мг/кг ґрунту.

Погодні умови у роки досліджень різнилися, зокрема, у 2015 та 2016 рр. на період сівби та впродовж вегетації випала значно більша кількість опадів. За температурним режимом вони були типовими для зони Південного Степу України.

Загальна площа ділянки 80 м², облікової – 20 м², повторність трира-зова.

Схема дослідіу включала наступні варіанти:

Фактор А – сорт: 1. 'Кольчуга'; 2. 'Заможність'.

Фактор В – живлення: 1. Контроль (без добрив); 2. $N_{30}P_{30}$ – під перед-посівну культивуацію - фон; 3. Фон + Мочевин К1 (1 л/га); 4. Фон + Мо-чевин К2 (1 л/га); 5. Фон + Ескорт-біо (0,5 л/га); 6. Фон + Мочевин К1 +

Мочевин К2 (по 0,5 л/га); 7. Фон + Органік Д2 (1 л/га). Норма робочого розчину складала 200 л/га.

За результатами наших досліджень встановлено, що, в середньому за 2011 – 2016 рр., застосування мінеральних добрив в невисокій дозі $N_{30} P_{30}$ під передпосівну культивуацію сприяло формуванню врожайності зерна на рівні 3,05 – 3,44 т/га залежно від сорту, що на 0,53 - 0,55 т/га або 17,4 – 19,0% більше порівняно до варіантів без удобрення.

За обробки посівів рослин пшениці озимої в період вегетації досліджуваними препаратами по фоні внесення мінеральних добрив врожайність зерна сорту 'Кольчуга' зростала до 4,23 – 4,48 т/га, а сорту 'Заможність' – до 4,64 – 4,99 т/га, що більше від фоні на 0,79 – 1,04 т/га по сорту 'Кольчуга' та на 1,06 – 1,44 т/га – по сорту 'Заможність'.

Нами встановлено, що у середньому за роки досліджень, дещо вищу продуктивність сформували рослини пшениці озимої сорту 'Заможність' порівняно із сортом 'Кольчуга', проте останній дещо більш позитивно реагував на фон живлення. Так, у варіанті неудобреного контролю зерна сорту 'Заможність' зібрано 3,05 т/га, а сорту 'Кольчуга' – 2,89 т/га, або на 0,16 т/га (5,5%) менше. Залежно від варіантів живлення врожайність зерна сорту 'Заможність' зростала порівняно з контролем, у середньому за роки досліджень, на 17,4 – 63,6%, а сорту 'Кольчуга' – на 19,0 – 55,0%.

Загалом, в середньому за роки досліджень та по фактору живлення, урожайність пшениці озимої сорту 'Кольчуга' склала 4,02 т/га, що менше за урожайність зерна сорту 'Заможність' на 0,41 т/га або 10,2%.

Виявлено, що за сумісного використання помірної дози мінеральних добрив та позакореневого підживлення посівів пшениці озимої в період вегетації препаратом Ескаорт – біо сприяє одержанню найбільшої врожайності зерна – 4,48 – 4,99 т/га залежно від досліджуваного сорту.

Таким чином, за оптимізації живлення рослин пшениці озимої підвищується врожайність зерна. Встановлено, що застосування сучасних комплексних органо-мінеральних добрив для подвійної обробки посіву рослин упродовж вегетації дозволяє істотно покращити режим живлення цієї культури та замінити частину внесення азотного добрива.